

Viden om rehabilitering er vigtig for fysioterapeuter!

- og fysioterapeuter er vigtig for rehabilitering

Thomas Maribo

Professor, Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet.

Forskningsleder DEFACTUM Region Midtjylland

Hvad er fysioterapi?

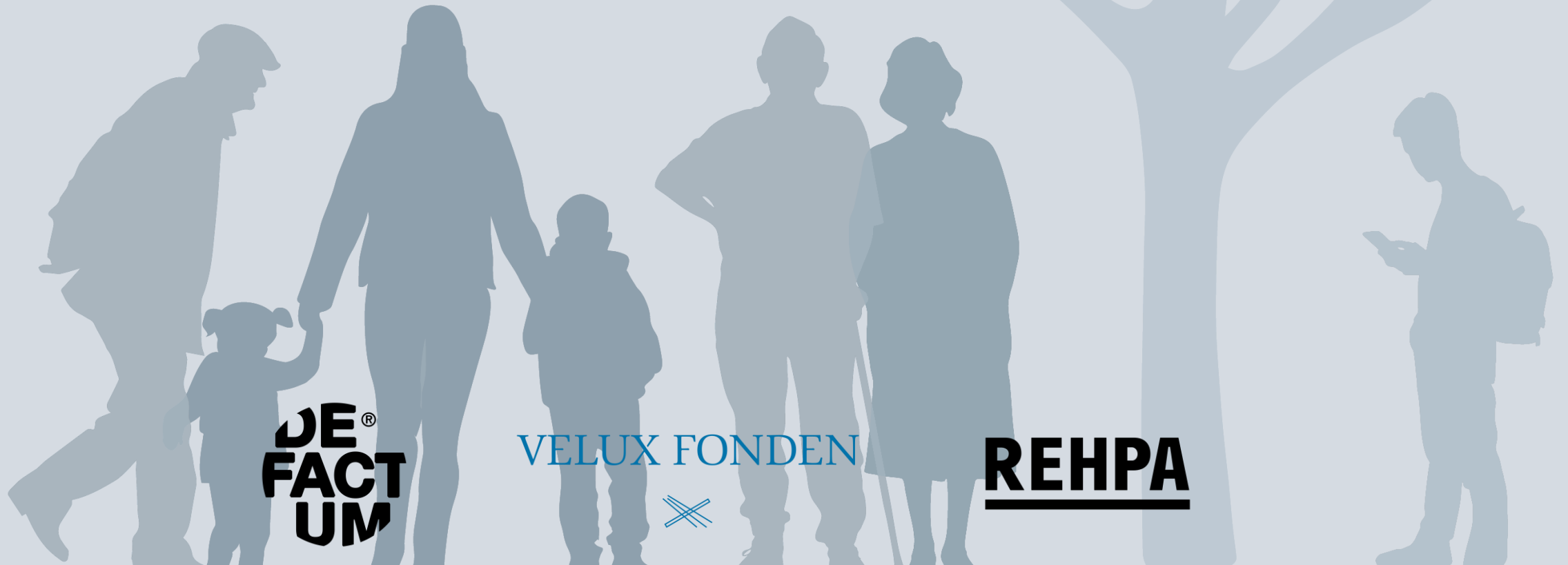
- Physiotherapists provide services that develop, maintain and restore people's maximum movement and functional ability. They can help people at any stage of life, when movement and function are threatened by ageing, injury, diseases, disorders, conditions or environmental factors.
- Physiotherapists help people maximise their quality of life, looking at physical, psychological, emotional and social wellbeing. They work in the health spheres of promotion, prevention, treatment/intervention, and rehabilitation.

HVIDBOG OM REHABILITERING

Hvidbog om rehabilitering

Maribo T, Ibsen C, Thuesen J, Nielsen CV, Johansen JS, Vind AB (red)
Rehabiliteringsforum Danmark, Aarhus. 2022.

Hvad er en hvidbog?

- Hvidbog, kritisk dokumentation og partsindlæg over for offentligheden.
- En hvidbog belyser sammenhænge på et område, som er genstand for debat, og er ofte udformet som en statusrapport.

<https://denstoredanske.lex.dk/hvidbog>

Styregruppe, Hvidbog om rehabilitering

- Socialstyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
- KL
- Danske Regioner
- Danske Patienter
- Danske Handicaporganisationer
- Rehabiliteringsforum Danmark

Grundlæggende værdier bag hvidbogen

- Rehabilitering går på tværs af velfærdsområder, sektorer og fagområder
- Det brede sundhedsbegreb

Hvad er sundhed?

- *Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende*

WHO, 1948

- ***Sundhed skabes og leves af mennesker i deres hverdagslivs omgivelser, hvor de lærer, arbejder, leger og elsker.***
- ***Sundhed skabes, når mennesker drager omsorg for sig selv og andre, når man er i stand til at tage beslutninger og får kontrol over sine livsbetingelser og ved at sikre sig, at det samfund, man lever i, skaber betingelser, der gør opnåelse af sundhed mulig for alle***

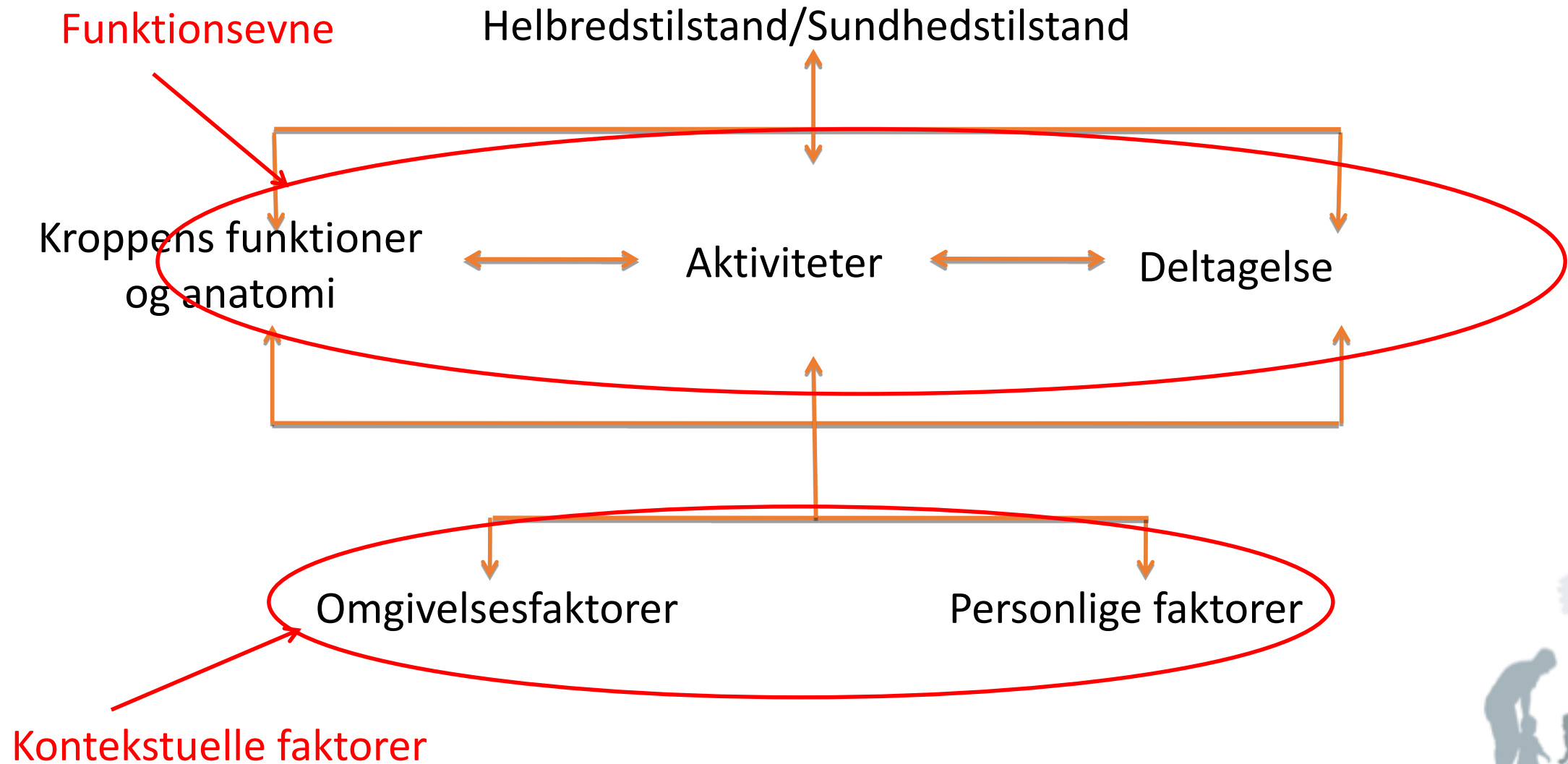
WHO, Ottawa Charter for Health Promotion, 1986

Grundlæggende værdier bag hvidbogen

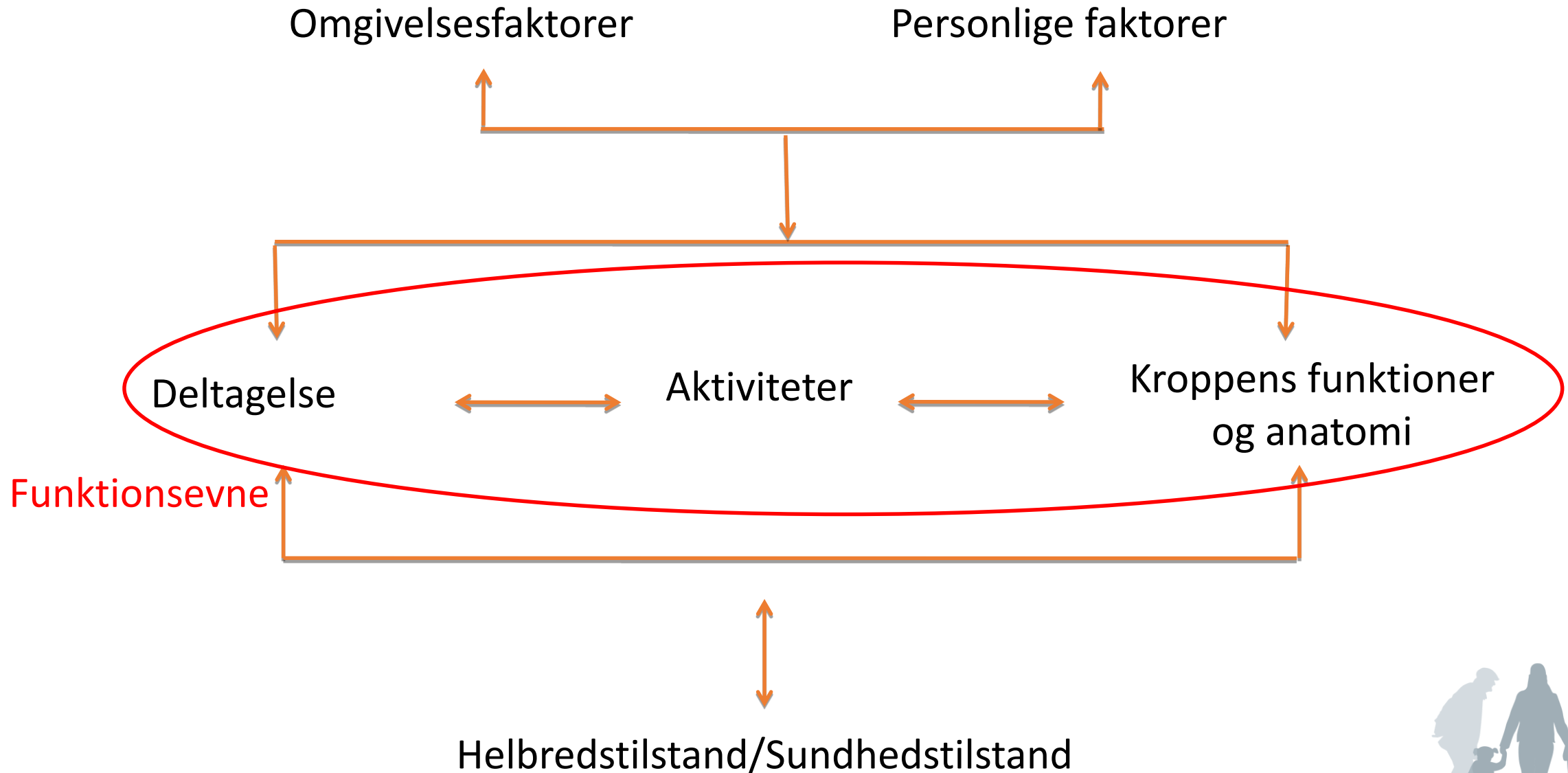
- Rehabilitering går på tværs af velfærdsområder, sektorer og fagområder
- Det brede sundhedsbegreb
- Biopsykosocial tilgang – som beskrevet i ICF
- Funktionsevne påvirkes af konteksten – og helbredstilstanden

ICF - En biopsykosocial model

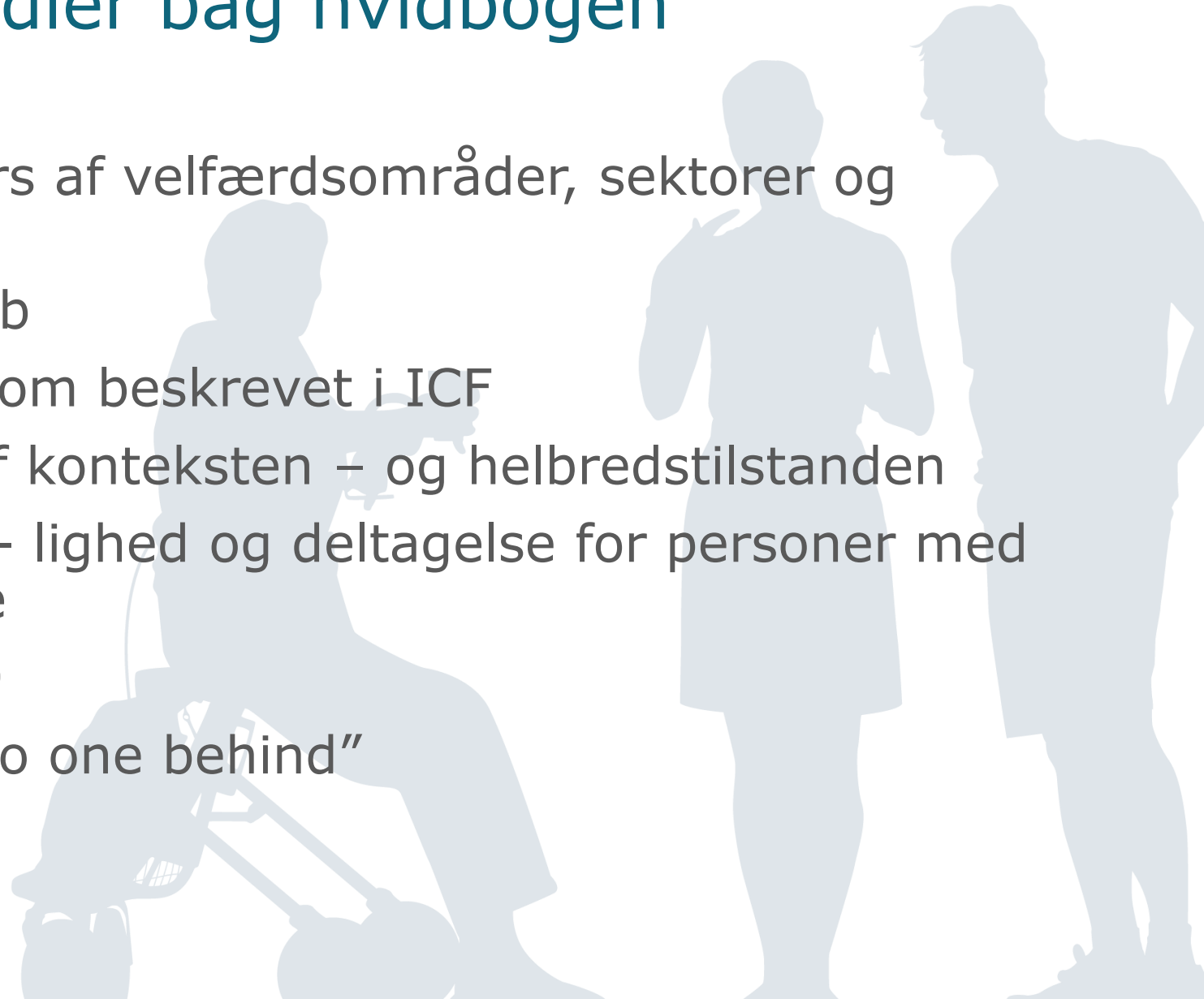

Hvis nu ICF var beskrevet i dag??

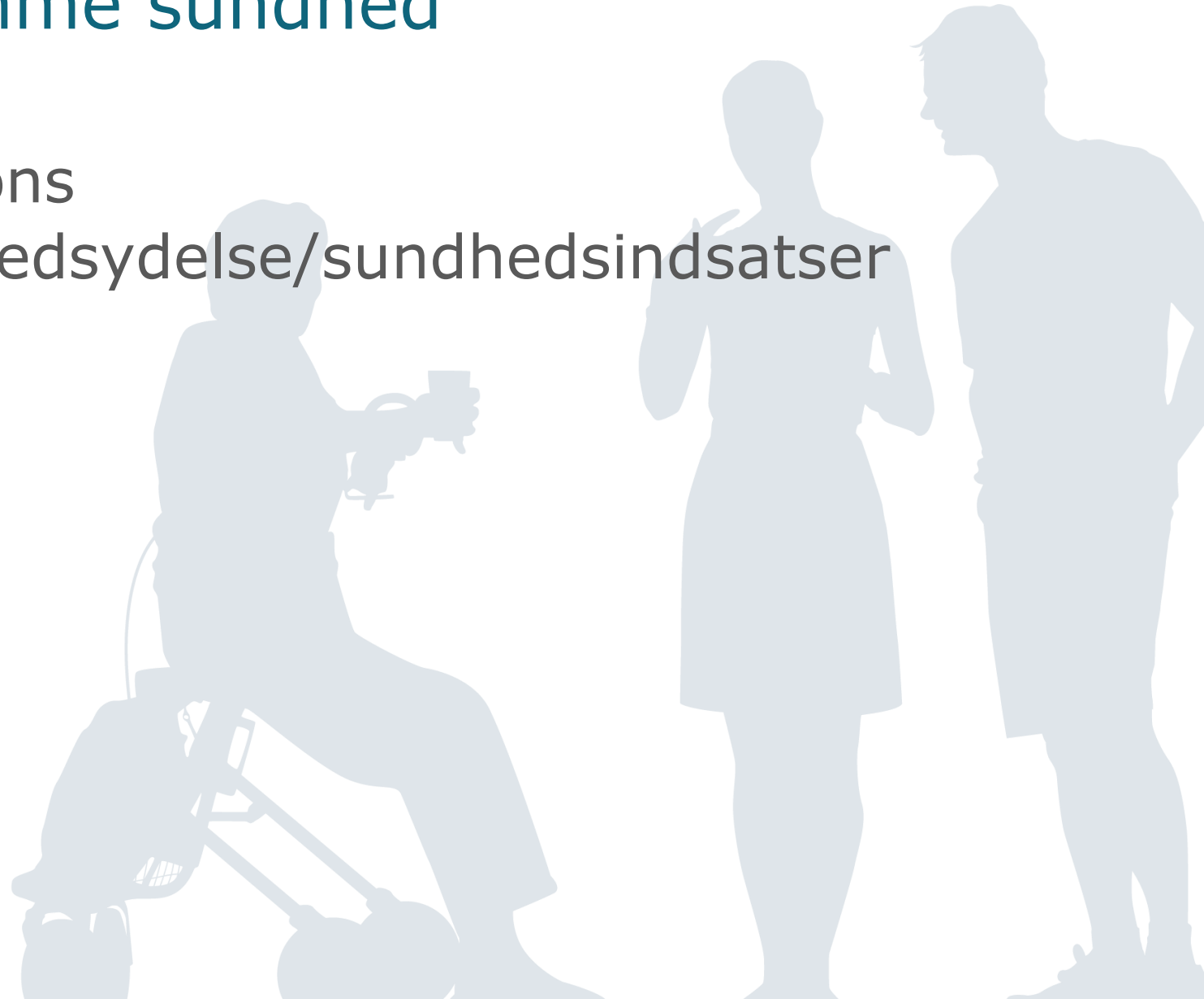
Grundlæggende værdier bag hvidbogen

- Rehabilitering går på tværs af velfærdsområder, sektorer og fagområder
- Det brede sundhedsbegreb
- Biopsykosocial tilgang – som beskrevet i ICF
- Funktionsevne påvirkes af konteksten – og helbredstilstanden
- FN's handicapkonvention - lighed og deltagelse for personer med funktionsevnenedsættelse
- WHO: Rehabilitation 2030
- FN's verdensmål "Leave no one behind"

Indsatser for at fremme sundhed

- Five health interventions
 - Fem typer af sundhedsydelse/sundhedsindsatser

Sundhedsydelser/sundhedsindsatser (Stucki 2021)

	Sundheds- fremme	Forebyggelse	Behandling	Rehabilitering	Palliation
Formål					

Sundhedsydelser/sundhedsindsatser (Stucki 2021)

	Sundheds- fremme	Forebyggelse	Behandling	Rehabilitering	Palliation
Formål	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet

Sundhedsydelser/sundhedsindsatser

	Sundheds- fremme	Forebyggelse	Behandling	Rehabilitering	Palliation
Formål	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet	Forbedre livskvalitet
	Opnå ønskværdig sundheds- adfærd (fremme en given adfærd)	Risiko- reduktion (forhindre opståen og udvikling af sygdom)	Helbrede/ "Gøre rask" fjerne symptomer	Bedst mulig funktionsevne i samspil med konteksten.	Forebygge og lindre lidelse

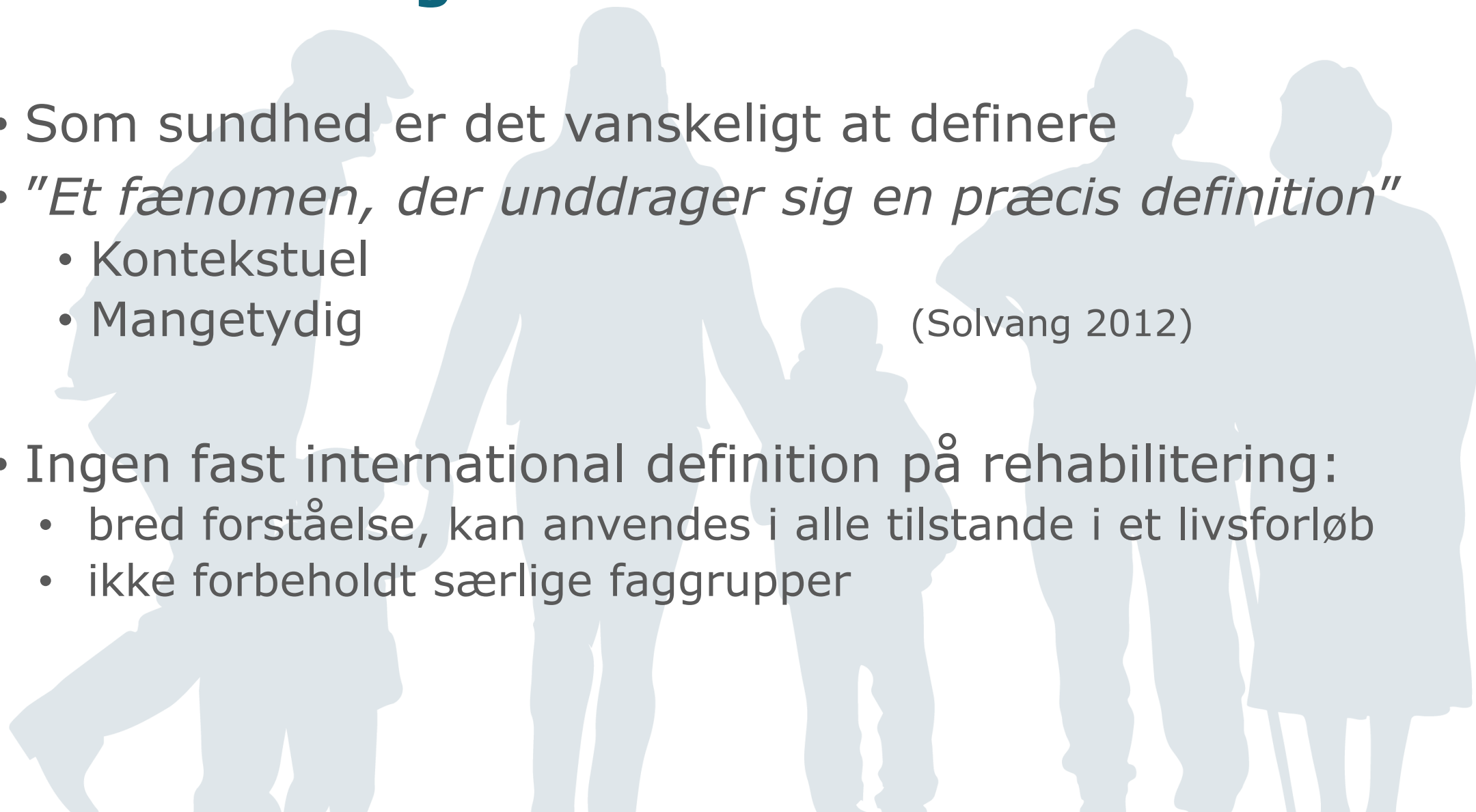
Ofte kombineres tilgange

- Borgeren/patienten/personen skal have den relevante indsats
- Overlap
- I samme forløb både sundhedsfremmende, behandlende, forebyggende, rehabiliterende og pallierende elementer

Rehabilitering

- Som sundhed er det vanskeligt at definere
 - *"Et fænomen, der unddrager sig en præcis definition"*
 - Kontekstuel
 - Mangetydig
- (Solvang 2012)
- Ingen fast international definition på rehabilitering:
 - bred forståelse, kan anvendes i alle tilstande i et livsforløb
 - ikke forbeholdt særlige faggrupper

Rehabilitering

- Optimering af funktionsevne
- ~~Selvstændighed~~ Selvbestemmelse (Autonomi)

Dean 2015, Wade 2016, Maribo og Vinther 2016

Is independence enough? Rehabilitation should include autonomy and social engagement to achieve quality of life

Clinical Rehabilitation
2021, Vol. 35(1) 3–12
© The Author(s) 2020
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/0269215520954344
journals.sagepub.com/home/cre
 SAGE

John McClure and Caspian Leah

Abstract

Purpose: This discussion paper argues that holding independence as the central goal for rehabilitation has limitations that hinder successful outcomes. It shows why autonomy and social engagement should also serve as goals of rehabilitation, in order to achieve quality of life and effective functioning.

Rehabilitering

- Optimering af funktionsevne
- ~~Selvstændighed~~ Selvbestemmelse (Autonomi)
- Færrest mulige gener som følge af funktionsevnetab
- Tilbydes til personer, der ikke selv kan genoprette funktionsevne

Dean 2015, Wade 2016, Maribo og Vinther 2016

The 3rd Cochrane Rehabilitation Methodology Meeting: “Rehabilitation definition for scientific research purposes”

Stefano NEGRINI^{1,2}, Thorsten MEYER³, Chiara ARIENTI^{4*},
Charlotte KIEKENS⁵, Alex POLLOCK⁶, Melissa SELB^{7,8}, Gerold STUCKI^{7,8,9},
on behalf of the 3rd Cochrane Rehabilitation Methodology Meeting participants ‡

What is rehabilitation? An empirical investigation leading to an evidence-based description

Derick T Wade^{1b}

Clinical Rehabilitation
2020, Vol. 34(5) 471-480
© The Author(s) 2020
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/0269215520905112
journals.sagepub.com/home/cre

Clinical Rehabilitation
2020, Vol. 34(5) 471-480
© The Author(s) 2020
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/0269215520905112
journals.sagepub.com/home/cre

Clinical Rehabilitation
2021, Vol. 35(4) 471-480
© The Author(s) 2021
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/02692155211028018
journals.sagepub.com/home/cre

The future of rehabilitation in the United Kingdom National Health Service: Using the COVID-19 crisis to promote change, increasing access and effectiveness

Original Article

Defining rehabilitation: An exploration of why it is attempted, and why it will always fail

Derick T Wade^{1b}

Toward a new definition of rehabilitation for research purposes: a comparative analysis of current definitions

Thorsten MEYER, Charlotte KIEKENS, Melissa SELB, Elain POSTHUMUS, Stefano
NEGRINI
European Journal of Physical and Rehabilitation Medicine 2020 Sep 29
DOI: 10.23736/S1973-9087.20.06610-1

REHABILITATION DEFINITION FOR RESEARCH PURPOSES
SPECIAL ARTICLE
Online version at <http://www.muservamedica.it>

A comparison and synthesis of rehabilitation definitions used by consumers (Google), major Stakeholders (survey) and researchers (Cochrane Systematic Reviews): a terminological analysis

Chiara ARIENTI¹, Michele PATRINI^{1,*}, Alex POLLOCK²,
Stefano G. LAZZARINI¹, Aydan ORAL³, Stefano NEGRINI^{4,5}

Original Article

Why we need an internationally shared rehabilitation definition for clinical research purposes

Stefano Negrini^{1,2}^{1b}, William Mark Magnus Levack³,
Thorsten Meyer⁴ and Charlotte Kiekens⁵

Abstract
Purpose: Responding to a recent editorial
for developing a classification of rehabilitation

Clinical Rehabilitation
2021, Vol. 35(4) 471-480
© The Author(s) 2021
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/02692155211043215
journals.sagepub.com/home/cre

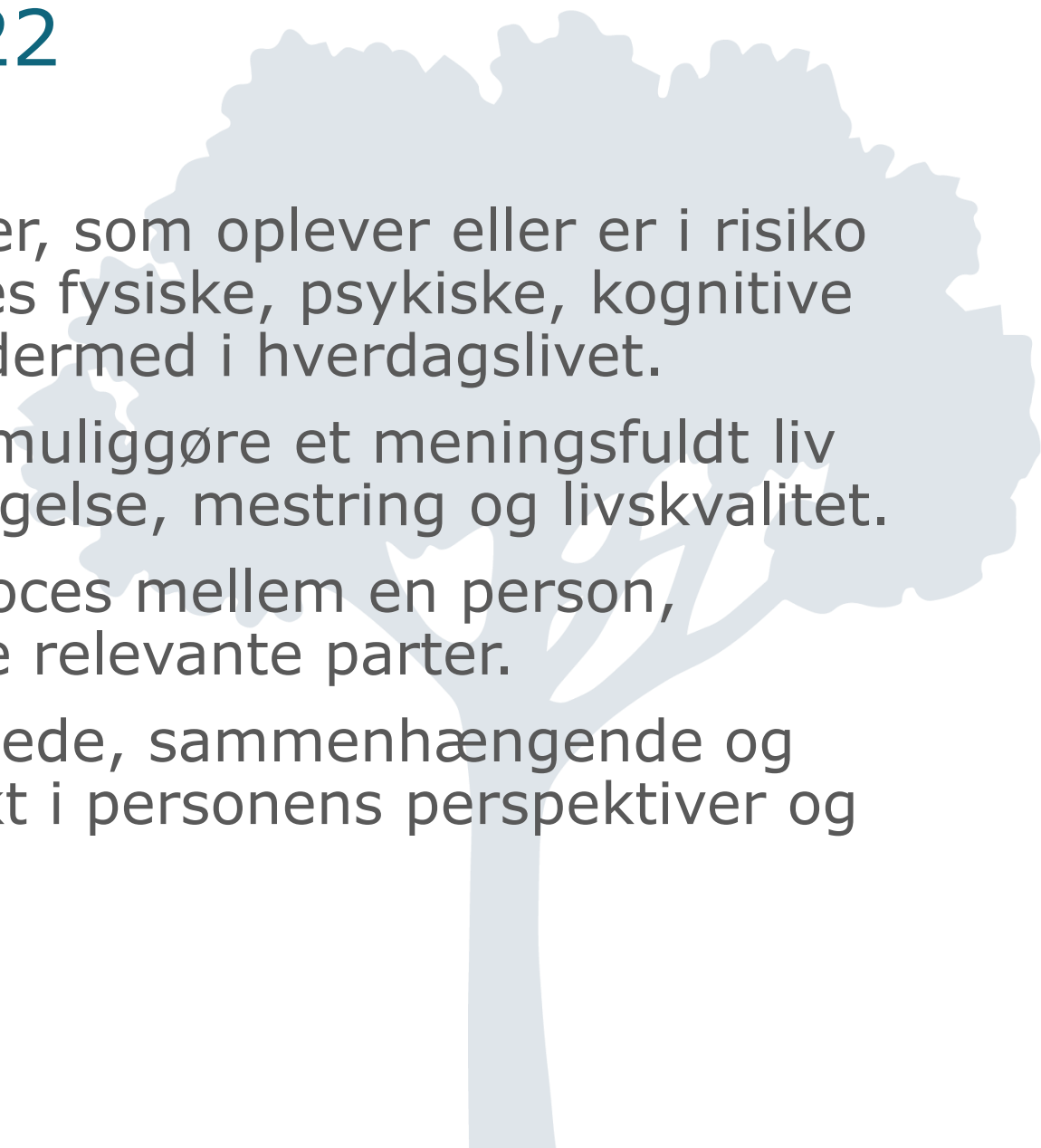
Definitioner på rehabilitering - brugt som baggrund

1. Danmark, Hvidbog on rehabiliteringsbegrebet (2004)
2. Danmark, Sundhedsstyrelsen
3. Danmark, Socialstyrelsen
4. WHO (2017)
5. Convention on the Rights of People with Disabilities – Handicapkonventionen (2006)
6. Norge (2018)
7. Sverige (2007)
8. Finland (2016)
9. Tyskland (2020)
10. England NHS (2016)
11. Wade (2020)
12. Meyer et al. (2011)
13. Kiekens et al. (2007)
14. Community-based rehabilitation (WHO) (2010)
15. Wade (2005)
16. Hanssen, & Sandvin (2003)

Fælles dansk definition 2022

- Rehabilitering er målrettet personer, som oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske, psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne og dermed i hverdagslivet.
- Formålet med rehabilitering er at muliggøre et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet.
- Rehabilitering er en samarbejdsproces mellem en person, pårørende, professionelle og andre relevante parter.
- Rehabiliteringsindsatser er målrettede, sammenhængende og vidensbaserede med udgangspunkt i personens perspektiver og hele livssituation.

Ændringer ift hvidbog 2004

- 4 sætninger, rehabilitering er en proces OG en indsats

Ændringer:

- Borger → person, Fagfolk → professionelle, har → oplever

Udeladt:

- Tidsbestemt, selvstændigt liv

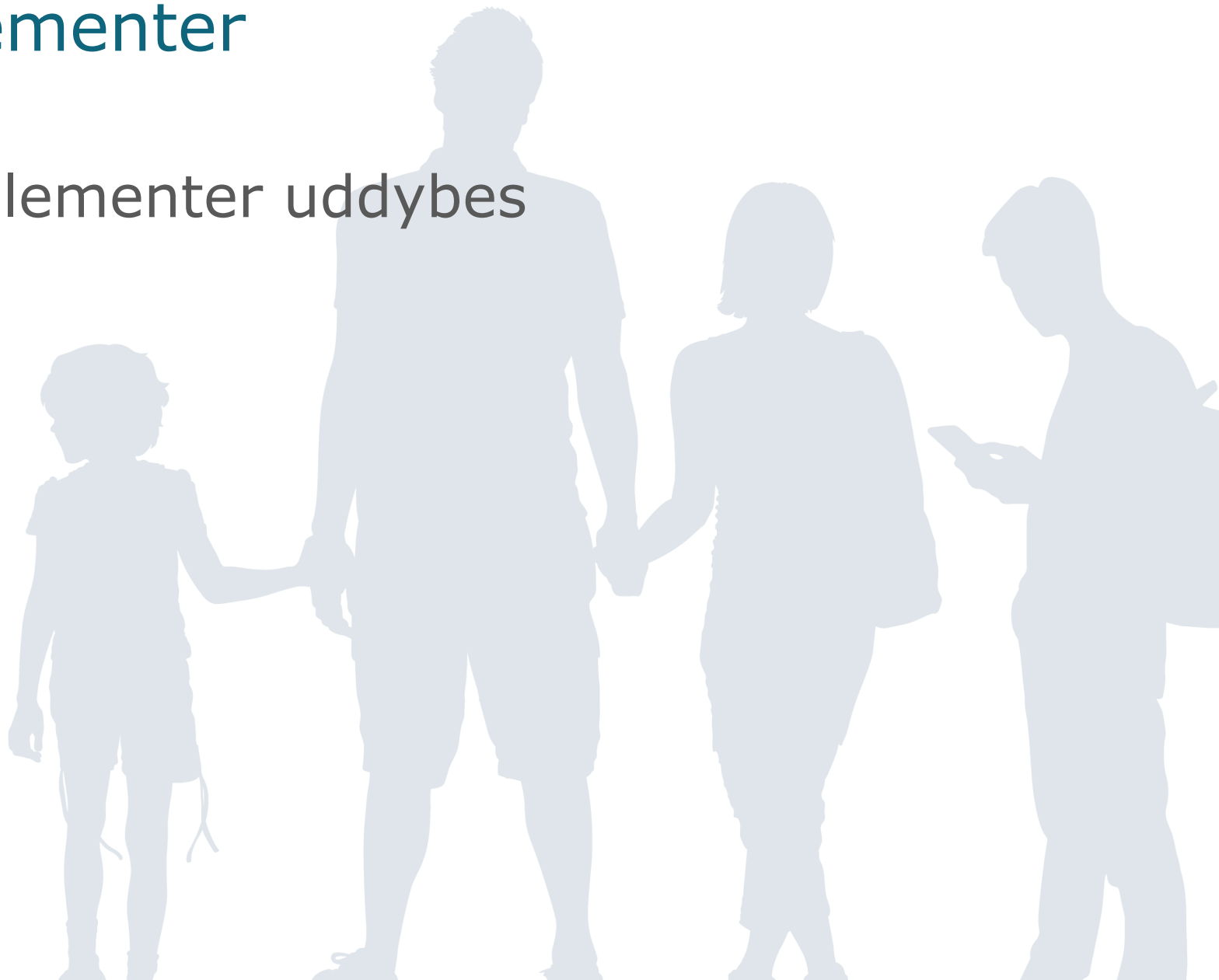
Tilføjet:

- kognitiv (funktionsevne), aktivitet og deltagelse, mestring, livskvalitet, målrettede, "med udgangspunkt i personens perspektiver og hele livssituation"

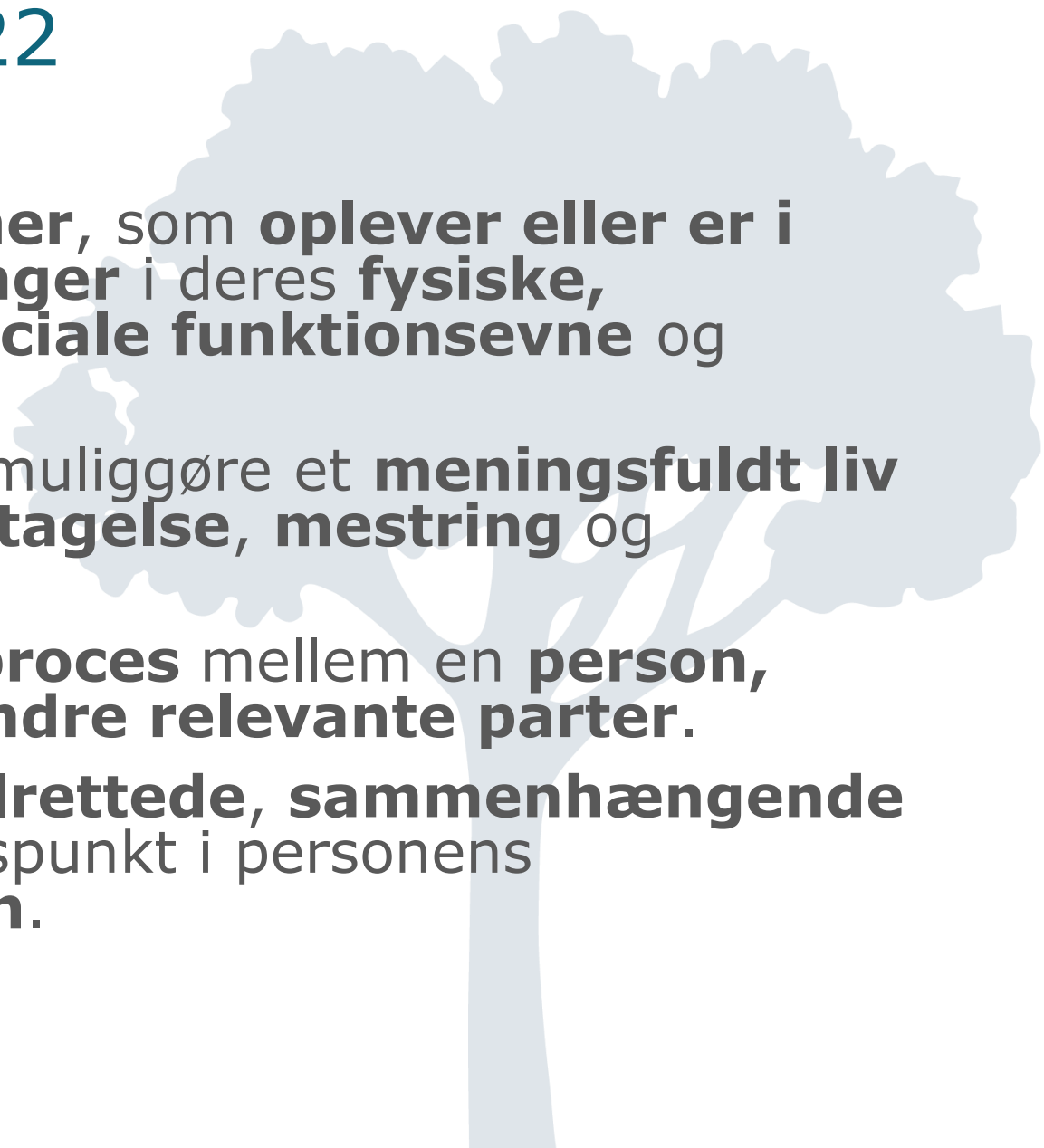
Konstituerende elementer

- 19 konstituerende elementer uddybes

Fælles dansk definition 2022

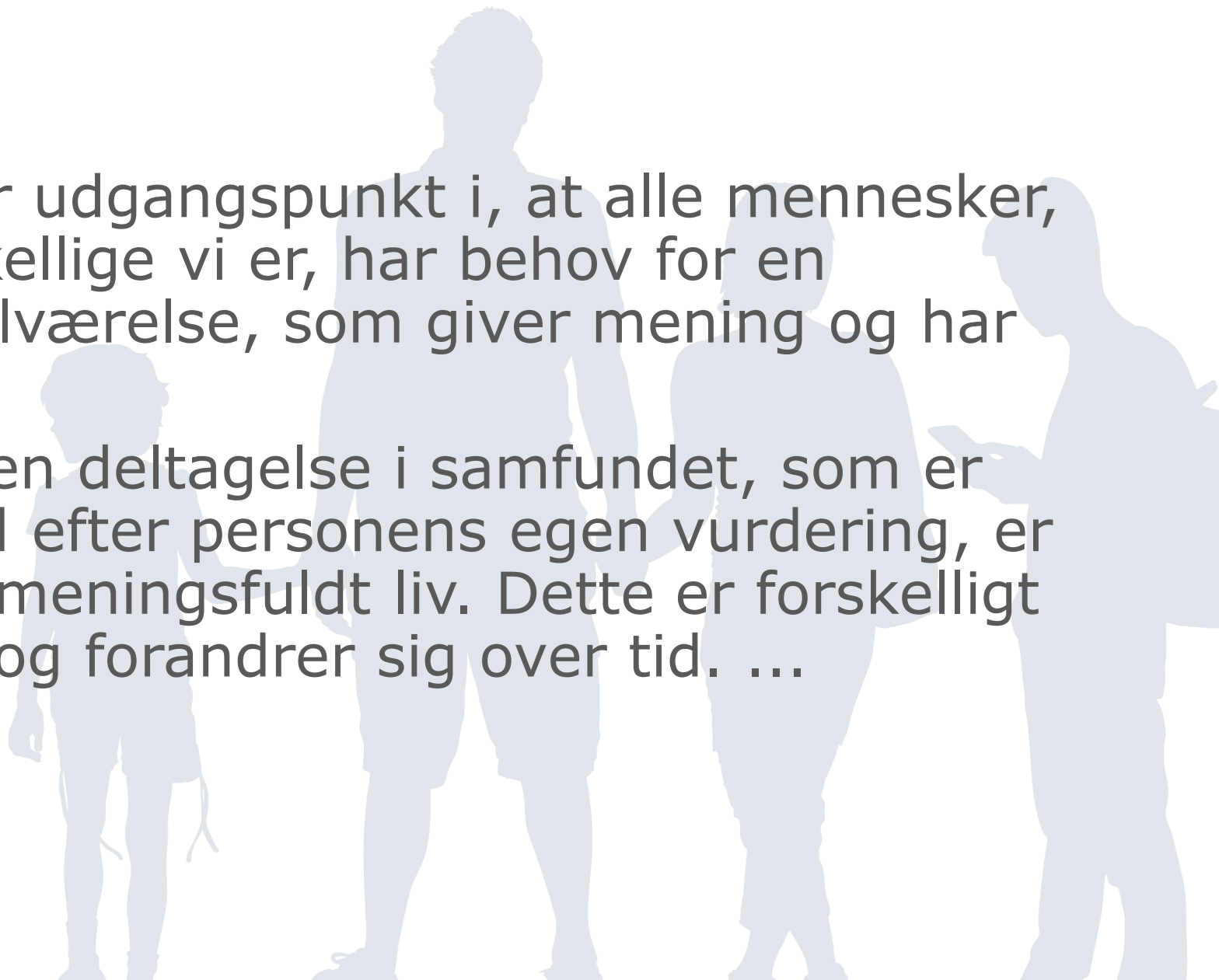
- Rehabilitering er målrettet **personer**, som **oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger** i deres **fysiske, psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne** og dermed i **hverdagslivet**.
- Formålet med rehabilitering er at muliggøre et **meningsfuldt liv** med bedst mulig **aktivitet og deltagelse, mestring** og **livskvalitet**.
- Rehabilitering er en **samarbejdsproces** mellem en **person, pårørende, professionelle** og **andre relevante parter**.
- **Rehabiliteringsindsatser** er **målrettede, sammenhængende** og **vidensbaserede** med udgangspunkt i personens perspektiver og **hele livssituation**.

Meningsfuldt liv

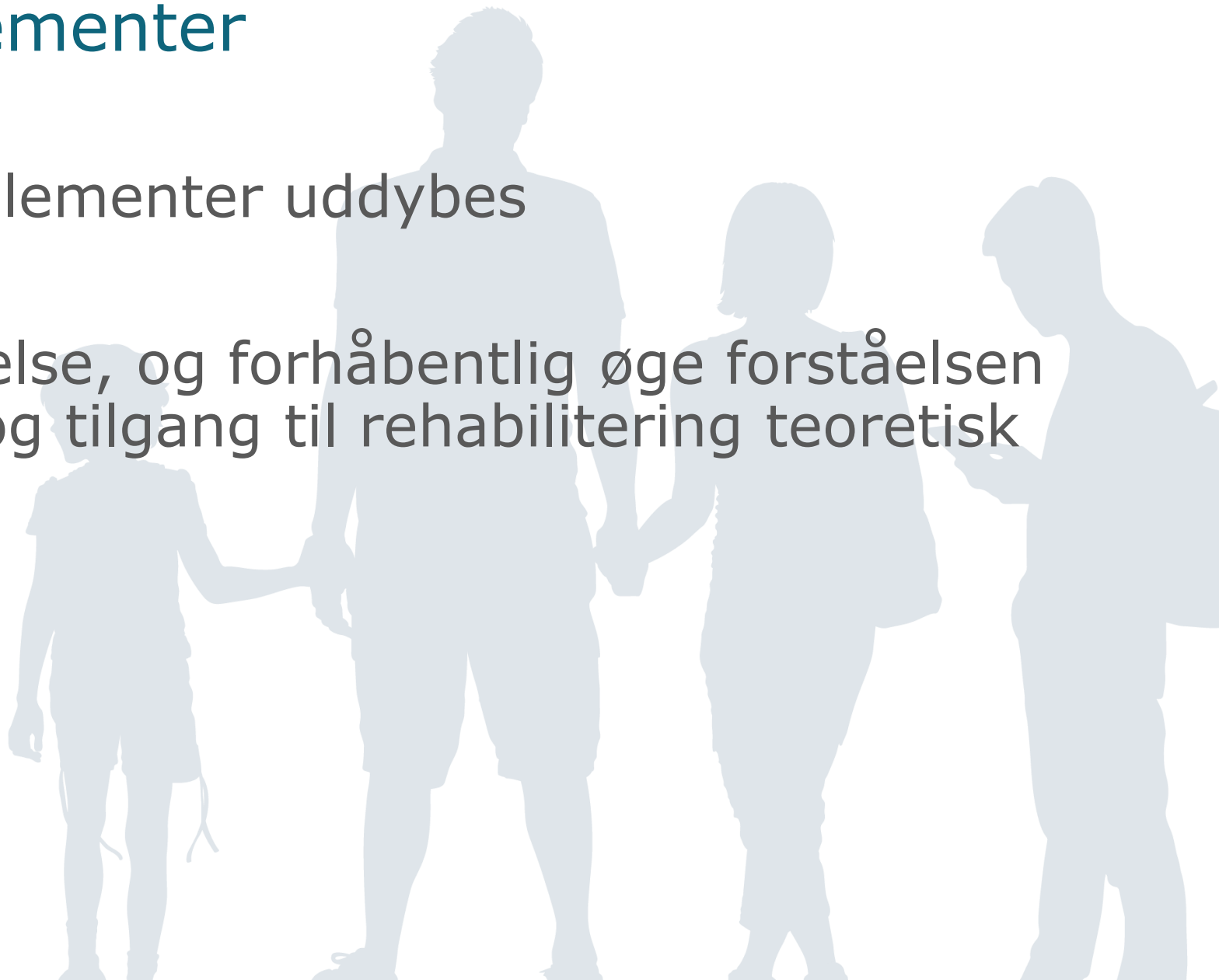
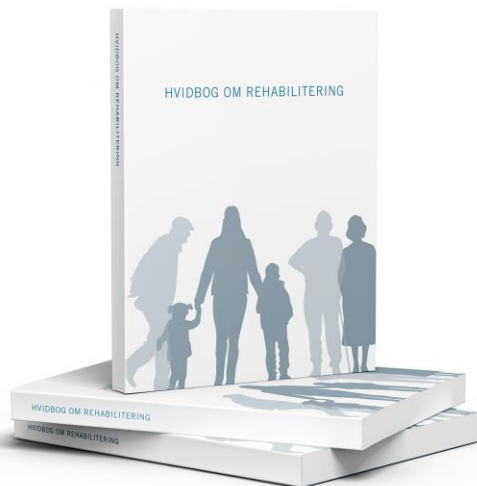
Meningsfuldt liv tager udgangspunkt i, at alle mennesker, lige meget hvor forskellige vi er, har behov for en sammenhængende tilværelse, som giver mening og har et formål.

Det hverdagsliv og den deltagelse i samfundet, som er vigtig og meningsfuld efter personens egen vurdering, er bestemmende for et meningsfuldt liv. Dette er forskelligt fra person til person og forandrer sig over tid. ...

Konstituerende elementer

- 19 konstituerende elementer uddybes
- Skabe fælles forståelse, og forhåbentlig øge forståelsen for et fælles sprog og tilgang til rehabilitering teoretisk såvel som i praksis

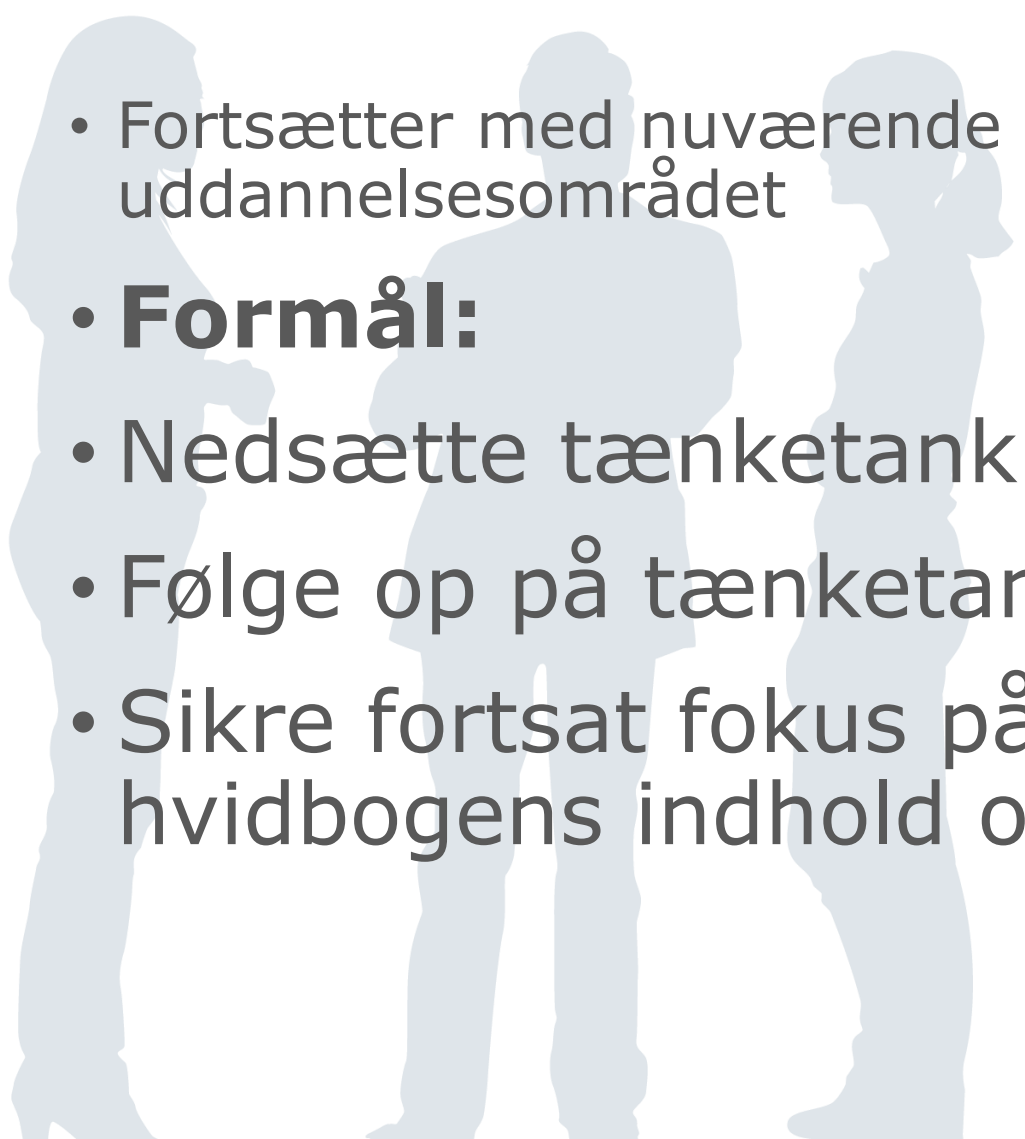

Anbefalinger i hvidbogen

1. Den enkelte persons behov, håb, ressourcer og hele livssituation skal danne afsæt for al aktivitet i rehabilitering
2. Styrk fokus på personer med særlige behov, herunder blandt andet sårbare grupper, børn og pårørende
3. Styrk den faglige kvalitet gennem forskning, vidensbasering, systematisk dataindsamling, monitorering og fælles nationale beskrivelser af rehabiliteringskompetencer
4. Styrk koordinering og sammenhæng på tværs af lovgivning, forvaltningsområder og fagområder
5. Hvidbogens indhold og anbefalinger operationaliseres og monitoreres

Styregruppe for det fremtidige arbejde

-
- A light blue silhouette of three people standing and talking. On the left, a woman with long hair is gesturing with her hand. In the center, a man is facing her. On the right, another woman is looking towards the man. They appear to be in a collaborative discussion.
- Fortsætter med nuværende sammensætning suppleret med uddannelsesområdet
 - **Formål:**
 - Nedsætte tænketank
 - Følge op på tænketankens produkter
 - Sikre fortsat fokus på operationalisering af hvidbogens indhold og anbefalinger.

Syv rehabiliteringskompetencer.

Den professionelle skal kunne:

1. Tage udgangspunkt i den biopsykosociale model
2. Arbejde som et fuldt og lige medlem af ethvert tværfagligt team
3. Arbejde på tværs af organisatoriske og geografiske grænser i samarbejde med andre professionelle og teams
4. Anerkende, acceptere og håndtere usikkerhed og kompleksitet hos personen i rehabilitering og tilbyde langvarig kontakt med personen, hvis det er nødvendigt
5. Anvende vidensbaserede generiske rehabiliteringsinterventioner
6. Anvende fagspecifik ekspertise til at hjælpe personen og understøtte processer i teamet
7. Tage udgangspunkt i de processer, der indgår i rehabiliteringsprocessen: vurdere personens behov, sætte mål, udarbejde (sammen med andre) en rehabiliteringsplan sammen med personen og evaluere indsatsen. **Alle processer forgår i samarbejde med personen og eventuelle pårørende.**

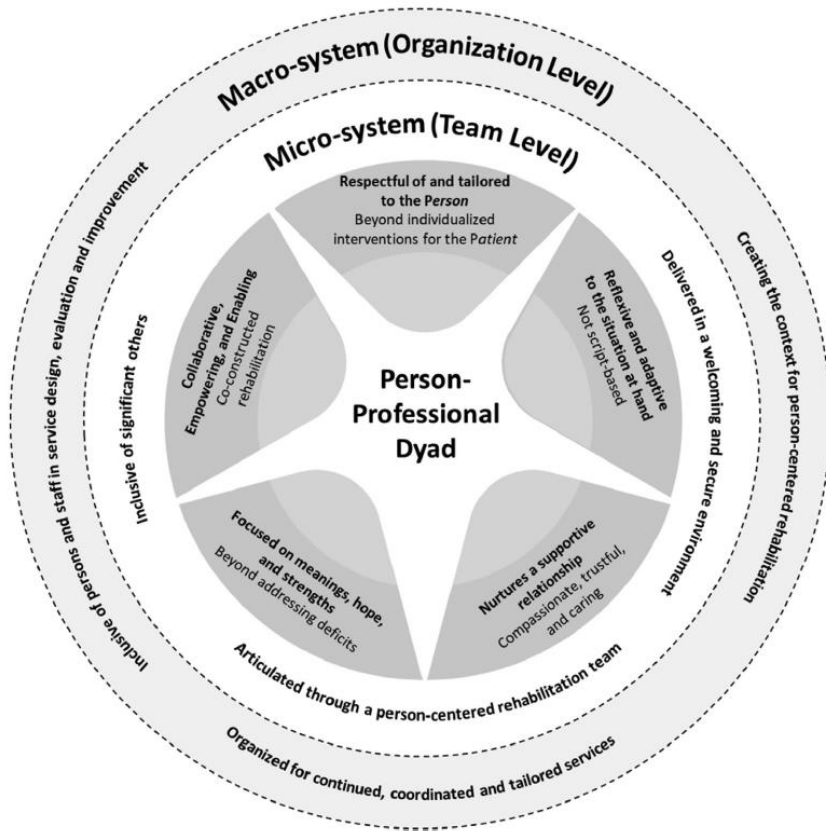

HVIDBOG OM REHABILITERING

Tilgange i hvidbogen

Personcentreret rehabilitering

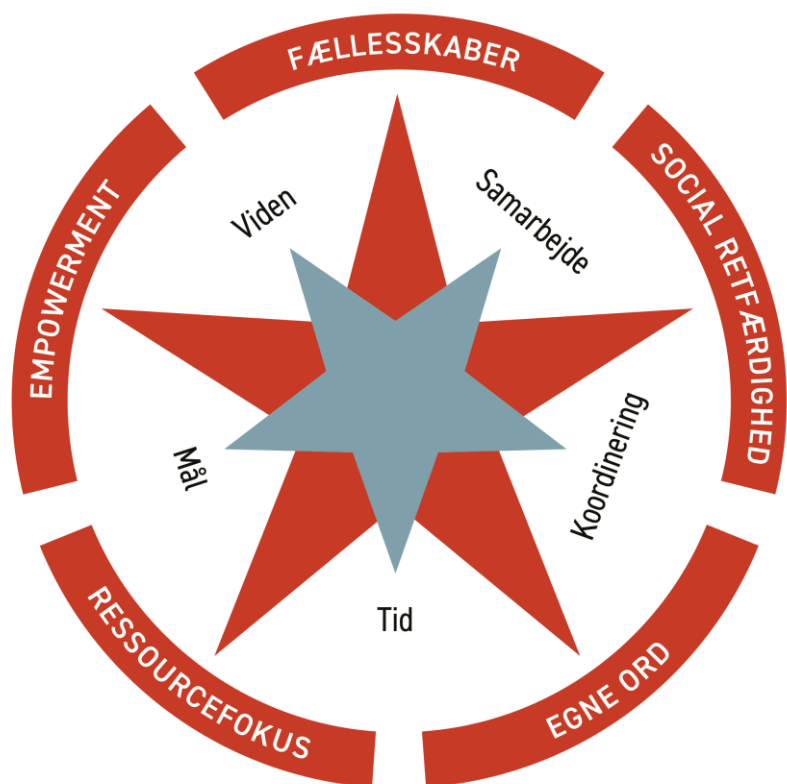

Jesus, T. S., et al. (2022). Person-Centered Rehabilitation Model. Arch Phys Med Rehabil 103(1): 106-120.

1. Respectful of and tailored to the person.
 - Beyond individualized interventions for the patient
2. Reflexive and adaptive to the situation at hand.
 - Not scriptbased
3. Nurtures a supportive relationship.
 - Compassionate, trustful, and caring
4. Focused on meanings, hope, and strengths.
 - Beyond addressing deficits
5. Collaborative, empowering, and enabling.
 - Coconstructed rehabilitation

Recovery-orienteret rehabilitering

© *Recovery-orienteret rehabilitering.*
Finn Blickfeldt Juliussen.
Hans Reitzels Forlag, 2021.

1. Personorientering
 - værdighed, medfølelse, respekt. Se styrker, interesser – og begrænsninger
2. Personinvolvering
 - rettighed til indgå i partnerskab om planlægning af indsatser
3. Selvbestemmelse:
 - vælge en position i samfundet, som er meningsgivende
4. Udviklingspotentiale:
 - fokus på personens kapacitet og evne til at komme sig

T-kompetencer

Breddefaglighed

Dybdefaglighed

Dybdefaglighed (Iodret)

- Dybdefaglighed ift egen faglighed
- Ekspertviden indenfor eget fagområde
- "Fag-fagligheden" (grunduddannelse)

Breddefaglighed (vandret)

- Viden om den biopsykosociale tilgang
- Viden om personcentreret/recovery-orienteret tilgang
- Teamkompetencer
- Viden på tværs af organisatoriske og geografiske grænser (organisatoriske kompetencer)
- Koordinering på tværs
- Gode kommunikative kompetencer

Nødvendige værdier og kompetencer

- Faglighed i to dimensioner/T-kompetencer med breddefaglighed og dybdefaglighed
- Stærke kommunikative kompetencer, som kan understøtte relationsarbejdet mellem den professionelle, personen og pårørende
- Strukturelle team-kompetencer (tid til at fungere som et team)

Viden om rehabilitering er vigtig for fysioterapeuter!

- og fysioterapeuter er vigtig for rehabilitering

Fysioterapeuter er vigtig for rehabilitering

- Vi ved, hvad sundhed betyder for individet – og for grupper
- Megen fysioterapi er målrettet det meningsfulde liv og mestring
- Vi kan arbejde personcentreret
- Vi kan tænke ud over den kliniske setting og på personens hverdag
- Vi kan arbejde dybdefagligt og breddefagligt (men måske nok blive bedre til breddefagligheden)

A light blue silhouette of a family (a man, a woman, and two children) is on the left side of the slide. On the right side, there is a light blue silhouette of a large, leafy tree. The background is white.

Tak for opmærksomheden

- TAK til de mere end 200, der har deltaget i udarbejdelsen af hvidbogen
- En særlig stor tak til medlemmerne af den tværgående ekspertgruppe, for interesse, engagement og aktive deltagelse
- Hvidbog om rehabilitering udgives af Rehabiliteringsforum Danmark i samarbejde med DEFACTUM, Region Midtjylland og REHPA, Videncenter for Rehabilitering og Palliation.
- Arbejdet med hvidbogen er økonomisk støttet af VELUX FONDEN.